

PHƯƠNG TRÌNH ĐỐI XỨNG ĐỐI VỚI $\sin$ VÀ $\cos$

4) PHƯƠNG TRÌNH DẠNG : $a(\sin x \pm \cos x) + b \sin x \cos x + c = 0$ (1)

Cách giải. Đặt :

$$t = \sin x + \cos x \Rightarrow \sin x \cos x = \frac{t^2 - 1}{2} \quad (-\sqrt{2} \leq t \leq \sqrt{2}) \quad t = \sin x - \cos x \Rightarrow \sin x \cos x = \frac{1 - t^2}{2} \quad (-\sqrt{2} \leq t \leq \sqrt{2})$$

$$t = \cos x - \sin x \Rightarrow \sin x \cos x = \frac{1 - t^2}{2} \quad (-\sqrt{2} \leq t \leq \sqrt{2})$$

Thay vào (1) rồi giải phương trình bậc 2 theo t.

BÀI TẬP

Bài 1: Giải các phương trình sau:

- 1). $2 \sin 2x - 3\sqrt{3}(\sin x + \cos x) + 5 = 0$
- 2). $2(\sin x + \cos x) + 6 \sin x \cos x - 2 = 0.$
- 3). $2\sqrt{2}(\sin x - \cos x) - 2 \sin 2x = 1$
- 4). $\sin x + \cos x - 4 \sin x \cos x - 1 = 0.$
- 5). $\sin x \cos x - \sqrt{2}(\sin x + \cos x) + 1 = 0.$
- 6). $\sin x \cos x = 6(\sin x - \cos x) - 1.$
- 7). $\sin x - \cos x = 2\sqrt{6} \sin x \cos x.$
- 8). $2\sqrt{2}(\sin x - \cos x) = 3 - \sin 2x.$
- 9). $2 \sin 2x + 3\sqrt{3}(\sin x + \cos x) + 5 = 0.$
- 10). $(1 - \sqrt{2})(1 + \sin x - \cos x) = \sin 2x .$
- 11). $(1 + \sqrt{2})(\sin x + \cos x) - 2 \sin x \cos x - 1 - \sqrt{2} = 0.$

LỜI GIẢI

1). $2 \sin 2x - 3\sqrt{3}(\sin x + \cos x) + 5 = 0$

Đặt $t = \sin x + \cos x \Rightarrow t^2 = (\sin x + \cos x)^2 \Rightarrow \sin 2x = t^2 - 1$, điều kiện $|t| \leq \sqrt{2}$

$$(1) \Leftrightarrow 2(t^2 - 1) - 3\sqrt{3}t + 5 = 0 \Leftrightarrow 2t^2 - 3\sqrt{3}t + 3 = 0 \Leftrightarrow t = \sqrt{3} \vee t = \frac{\sqrt{3}}{2}$$

So với điều kiện nhận $t = \frac{\sqrt{3}}{2}$.

$$\Leftrightarrow \sqrt{2} \cos\left(x - \frac{\pi}{4}\right) = \frac{\sqrt{3}}{2} \Leftrightarrow \cos\left(x - \frac{\pi}{4}\right) = \frac{\sqrt{6}}{4}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} x - \frac{\pi}{4} = \arccos \frac{\sqrt{6}}{4} + k2\pi \\ x - \frac{\pi}{4} = -\arccos \frac{\sqrt{6}}{4} + k2\pi \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = \frac{\pi}{4} + \arccos \frac{\sqrt{6}}{4} + k2\pi \\ x = \frac{\pi}{4} - \arccos \frac{\sqrt{6}}{4} + k2\pi \end{cases}, (k \in \mathbb{Z})$$

Nghiệm phương trình: $x = \frac{\pi}{4} + \arccos \frac{\sqrt{6}}{4} + k2\pi, x = \frac{\pi}{4} - \arccos \frac{\sqrt{6}}{4} + k2\pi, (k \in \mathbb{Z})$

2). $2(\sin x + \cos x) + 6 \sin x \cos x - 2 = 0.$

Đặt $t = \sin x + \cos x \Rightarrow t^2 = (\sin x + \cos x)^2 \Rightarrow \sin x \cos x = \frac{t^2 - 1}{2}$, điều kiện $|t| \leq \sqrt{2}$

Ta được : $2t + 3(t^2 - 1) - 2 = 0 \Leftrightarrow 3t^2 + 2t - 5 = 0 \Leftrightarrow t = 1 \vee t = -\frac{5}{3}$ (loại).

Với $t = 1 \Leftrightarrow \sin x \cdot \cos x = 1 \Leftrightarrow \sqrt{2} \sin\left(x + \frac{\pi}{4}\right) = 1 \Leftrightarrow \sin\left(x + \frac{\pi}{4}\right) = \frac{1}{\sqrt{2}}$

$$\Leftrightarrow \sin\left(x + \frac{\pi}{4}\right) = \sin \frac{\pi}{4} \Leftrightarrow \begin{cases} x + \frac{\pi}{4} = \frac{\pi}{4} + k2\pi \\ x + \frac{\pi}{4} = \pi - \frac{\pi}{4} + k2\pi \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = k2\pi \\ x = \frac{\pi}{2} + k2\pi \end{cases}, (k \in \mathbb{Z})$$

Vậy nghiệm của phương trình: $x = k2\pi, x = \frac{\pi}{2} + k2\pi, (k \in \mathbb{Z})$

3). $2\sqrt{2}(\sin x - \cos x) - 2\sin 2x = 1 \quad (1)$

Đặt $t = \sin x - \cos x \Rightarrow t^2 = (\sin x - \cos x)^2 \Rightarrow \sin 2x = 1 - t^2$, điều kiện $|t| \leq \sqrt{2}$

$$(1) \Leftrightarrow 2\sqrt{2}t - 2(1 - t^2) = 1 \Leftrightarrow 2t^2 + 2\sqrt{2}t - 3 = 0 \Leftrightarrow t = \frac{\sqrt{2}}{2} \vee t = -\frac{3\sqrt{2}}{2}$$

So với điều kiện nhận $t = \frac{\sqrt{2}}{2}$. Suy ra $\sqrt{2} \sin\left(x - \frac{\pi}{4}\right) = \frac{\sqrt{2}}{2}$

$$\Leftrightarrow \sin\left(x - \frac{\pi}{4}\right) = \frac{1}{2} \Leftrightarrow \begin{cases} x - \frac{\pi}{4} = \frac{\pi}{6} + k2\pi \\ x - \frac{\pi}{4} = \frac{5\pi}{6} + k2\pi \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = \frac{5\pi}{12} + k2\pi \\ x = \frac{13\pi}{12} + k2\pi \end{cases}, (k \in \mathbb{Z})$$

Vậy nghiệm phương trình $x = \frac{5\pi}{12} + k2\pi, x = \frac{13\pi}{12} + k2\pi, (k \in \mathbb{Z})$.

4). $\sin x + \cos x - 4\sin x \cos x - 1 = 0. \quad (1)$

Đặt $t = \sin x + \cos x$ (ĐK: $|t| \leq \sqrt{2}$) $\Rightarrow t^2 = (\sin x + \cos x)^2 \Rightarrow \sin x \cdot \cos x = \frac{t^2 - 1}{2}$

$$(1) \Leftrightarrow t - 2(t^2 - 1) - 1 = 0 \Leftrightarrow -2t^2 + t + 1 = 0 \Leftrightarrow t = 1 \vee t = -\frac{1}{2}$$

Với $t = 1 \Leftrightarrow \sin x + \cos x = 1 \Leftrightarrow \sqrt{2} \sin\left(x + \frac{\pi}{4}\right) = 1 \Leftrightarrow \sin\left(x + \frac{\pi}{4}\right) = \frac{1}{\sqrt{2}}$

$$\Leftrightarrow \sin\left(x + \frac{\pi}{4}\right) = \sin \frac{\pi}{4} \Leftrightarrow \begin{cases} x + \frac{\pi}{4} = \frac{\pi}{4} + k2\pi \\ x + \frac{\pi}{4} = \pi - \frac{\pi}{4} + k2\pi \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = k2\pi \\ x = \frac{\pi}{2} + k2\pi \end{cases} (k \in \mathbb{Z})$$

Với $t = -\frac{1}{2} \Leftrightarrow \sqrt{2} \sin\left(x + \frac{\pi}{4}\right) = -\frac{1}{2} \Leftrightarrow \sin\left(x + \frac{\pi}{4}\right) = -\frac{1}{2\sqrt{2}}$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} x + \frac{\pi}{4} = \arcsin\left(-\frac{1}{2\sqrt{2}}\right) + k2\pi \\ x + \frac{\pi}{4} = \pi - \arcsin\left(-\frac{1}{2\sqrt{2}}\right) + k2\pi \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = -\frac{\pi}{4} + \arcsin\left(-\frac{1}{2\sqrt{2}}\right) + k2\pi \\ x = \frac{3\pi}{4} - \arcsin\left(-\frac{1}{2\sqrt{2}}\right) + k2\pi \end{cases}, (k \in \mathbb{Z})$$

Nghiệm của phương trình: $x = k2\pi, x = \frac{\pi}{2} + k2\pi, x = -\frac{\pi}{4} + \arcsin\left(-\frac{1}{2\sqrt{2}}\right) + k2\pi,$

$x = \frac{3\pi}{4} - \arcsin\left(-\frac{1}{2\sqrt{2}}\right) + k2\pi, (k \in \mathbb{Z})$.

5). $\sin x \cos x - \sqrt{2}(\sin x + \cos x) + 1 = 0.$

Đặt $t = \sin x + \cos x$ (ĐK: $|t| \leq \sqrt{2}$) $\Rightarrow t^2 = (\sin x + \cos x)^2 \Rightarrow \sin x \cdot \cos x = \frac{t^2 - 1}{2}$

Ta được : $\frac{t^2-1}{2} - \sqrt{2}t + 1 = 0 \Leftrightarrow t^2 - 2\sqrt{2}t + 1 = 0 \Leftrightarrow \begin{cases} t = 1 + \sqrt{2} \\ t = -1 + \sqrt{2} \end{cases}$

So với điều kiện chọn $t = -1 + \sqrt{2}$. Có nghĩa $\sin x + \cos x = -1 + \sqrt{2}$

$$\Leftrightarrow \sqrt{2} \sin\left(x + \frac{\pi}{4}\right) = -1 + \sqrt{2} \Leftrightarrow \sin\left(x + \frac{\pi}{4}\right) = \frac{2 - \sqrt{2}}{2}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} x + \frac{\pi}{4} = \arcsin\left(\frac{2 - \sqrt{2}}{2}\right) + k2\pi \\ x + \frac{\pi}{4} = \pi - \arcsin\left(\frac{2 - \sqrt{2}}{2}\right) + k2\pi \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = -\frac{\pi}{4} + \arcsin\left(\frac{2 - \sqrt{2}}{2}\right) + k2\pi \\ x = \frac{3\pi}{4} - \arcsin\left(\frac{2 - \sqrt{2}}{2}\right) + k2\pi \end{cases} \quad (k \in \mathbb{Z}).$$

Nghiệm của phương trình: $x = -\frac{\pi}{4} + \arcsin\left(\frac{2 - \sqrt{2}}{2}\right) + k2\pi, x = \frac{3\pi}{4} - \arcsin\left(\frac{2 - \sqrt{2}}{2}\right) + k2\pi, (k \in \mathbb{Z})$

6). $\sin x \cos x = 6(\sin x - \cos x) - 1. (1)$

Đặt $t = \sin x - \cos x$ (ĐK: $|t| \leq \sqrt{2}$) $\Rightarrow t^2 = (\sin x - \cos x)^2 \Rightarrow \sin x \cos x = \frac{1 - t^2}{2}$

(1): $\frac{1 - t^2}{2} = 6t - 1 \Leftrightarrow t^2 + 12t - 3 = 0 \Leftrightarrow t = -6 + \sqrt{39} \vee t = -6 - \sqrt{39}$ (loại).

Với $t = -6 + \sqrt{39} \Leftrightarrow \sqrt{2} \sin\left(x - \frac{\pi}{4}\right) = -6 + \sqrt{39} \Leftrightarrow \sin\left(x - \frac{\pi}{4}\right) = \frac{-6 + \sqrt{39}}{\sqrt{2}}$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} x - \frac{\pi}{4} = \arcsin\left(\frac{-6 + \sqrt{39}}{\sqrt{2}}\right) + k2\pi \\ x - \frac{\pi}{4} = \pi - \arcsin\left(\frac{-6 - \sqrt{39}}{\sqrt{2}}\right) + k2\pi \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = \frac{\pi}{4} + \arcsin\left(\frac{-6 + \sqrt{39}}{\sqrt{2}}\right) + k2\pi \\ x = \frac{5\pi}{4} - \arcsin\left(\frac{-6 - \sqrt{39}}{\sqrt{2}}\right) + k2\pi \end{cases}$$

Nghiệm của phương trình:

$$x = \frac{\pi}{4} + \arcsin\left(\frac{-6 + \sqrt{39}}{\sqrt{2}}\right) + k2\pi, x = \frac{5\pi}{4} - \arcsin\left(\frac{-6 - \sqrt{39}}{\sqrt{2}}\right) + k2\pi, (k \in \mathbb{Z})$$

7). $\sin x - \cos x = 2\sqrt{6} \sin x \cos x. (1)$

Đặt $t = \sin x - \cos x$ (ĐK: $|t| \leq \sqrt{2}$) $\Leftrightarrow t^2 = (\sin x - \cos x)^2 \Leftrightarrow \sin x \cos x = \frac{1 - t^2}{2}$

(1) $\Leftrightarrow t = 2\sqrt{6} \frac{1 - t^2}{2} \Leftrightarrow \sqrt{6}t^2 + t - \sqrt{6} = 0 \Leftrightarrow t = \frac{\sqrt{6}}{3} \vee t = -\frac{\sqrt{6}}{2}$

Với $t = \frac{\sqrt{6}}{3} \Leftrightarrow \sqrt{2} \sin\left(x - \frac{\pi}{4}\right) = \frac{\sqrt{6}}{3} \Leftrightarrow \sin\left(x - \frac{\pi}{4}\right) = \frac{\sqrt{3}}{3}$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} x - \frac{\pi}{4} = \arcsin\left(\frac{\sqrt{3}}{3}\right) + k2\pi \\ x - \frac{\pi}{4} = \pi - \arcsin\left(\frac{\sqrt{3}}{3}\right) + k2\pi \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = \frac{\pi}{4} + \arcsin\left(\frac{\sqrt{3}}{3}\right) + k2\pi \\ x = \frac{5\pi}{4} - \arcsin\left(\frac{\sqrt{3}}{3}\right) + k2\pi \end{cases}$$

Với $t = -\frac{\sqrt{6}}{2} \Leftrightarrow \sqrt{2} \sin\left(x - \frac{\pi}{4}\right) = -\frac{\sqrt{6}}{2} \Leftrightarrow \sin\left(x - \frac{\pi}{4}\right) = -\frac{\sqrt{3}}{2}$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} x - \frac{\pi}{4} = -\frac{\pi}{3} + k2\pi \\ x - \frac{\pi}{4} = \pi + \frac{\pi}{3} + k2\pi \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = -\frac{\pi}{12} + k2\pi \\ x = \frac{19\pi}{12} + k2\pi \end{cases} \quad (k \in \mathbb{Z}).$$

Nghiệm của phương trình: $x = -\frac{\pi}{12} + k2\pi, x = \frac{19\pi}{12} + k2\pi,$

$$(k \in \mathbb{Z}) x = \frac{\pi}{4} + \arcsin\left(\frac{\sqrt{3}}{3}\right) + k2\pi, x = \frac{5\pi}{4} - \arcsin\left(\frac{\sqrt{3}}{3}\right) + k2\pi, (k \in \mathbb{Z})$$

8). $2\sqrt{2}(\sin x - \cos x) = 3 - \sin 2x.$

Đặt $t = \sin x - \cos x$ (Đk: $|t| \leq \sqrt{2}$) $\Leftrightarrow t^2 = (\sin x - \cos x)^2 \Leftrightarrow \sin 2x = 1 - t^2$

Ta được: $2\sqrt{2}t = 3 - (1 - t^2) \Leftrightarrow t^2 - 2\sqrt{2}t + 2 = 0 \Leftrightarrow t = \sqrt{2} \Leftrightarrow \sqrt{2} \sin\left(x - \frac{\pi}{4}\right) = \sqrt{2}$

$$\Leftrightarrow \sin\left(x - \frac{\pi}{4}\right) = 1 \Leftrightarrow x - \frac{\pi}{4} = \frac{\pi}{2} + k2\pi \Leftrightarrow x = \frac{3\pi}{4} + k2\pi \quad (k \in \mathbb{Z})$$

Nghiệm của phương trình: $x = \frac{3\pi}{4} + k2\pi \quad (k \in \mathbb{Z})$

9). $2 \sin 2x + 3\sqrt{3}(\sin x + \cos x) + 5 = 0.$

Đặt $t = \sin x + \cos x$ (Đk: $|t| \leq \sqrt{2}$) $\Leftrightarrow t^2 = (\sin x + \cos x)^2 \Leftrightarrow \sin 2x = t^2 - 1$

Ta được: $2(t^2 - 1) + 3\sqrt{3}t + 5 = 0 \Leftrightarrow 2t^2 + 3\sqrt{3}t + 3 = 0 \Leftrightarrow t = -\sqrt{3} \vee t = -\frac{\sqrt{3}}{2}$

So với điều kiện $t = -\frac{\sqrt{3}}{2}$ nhận.

$$\text{Với } t = -\frac{\sqrt{3}}{2} \Leftrightarrow \sqrt{2} \sin\left(x + \frac{\pi}{4}\right) = -\frac{\sqrt{3}}{2} \Leftrightarrow \sin\left(x + \frac{\pi}{4}\right) = -\frac{\sqrt{6}}{4}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} x + \frac{\pi}{4} = \arcsin\left(-\frac{\sqrt{6}}{4}\right) + k2\pi \\ x + \frac{\pi}{4} = \pi - \arcsin\left(-\frac{\sqrt{6}}{4}\right) + k2\pi \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = -\frac{\pi}{4} + \arcsin\left(-\frac{\sqrt{6}}{4}\right) + k2\pi \\ x = \frac{3\pi}{4} - \arcsin\left(-\frac{\sqrt{6}}{4}\right) + k2\pi \end{cases} \quad (k \in \mathbb{Z})$$

Nghiệm của phương trình:

$$x = -\frac{\pi}{4} + \arcsin\left(-\frac{\sqrt{6}}{4}\right) + k2\pi, x = \frac{3\pi}{4} - \arcsin\left(-\frac{\sqrt{6}}{4}\right) + k2\pi, (k \in \mathbb{Z})$$

10). $(1 - \sqrt{2})(1 + \sin x - \cos x) = \sin 2x.$

Đặt $t = \sin x - \cos x$ (Đk: $|t| \leq \sqrt{2}$) $\Leftrightarrow \sin 2x = 1 - t^2$

Ta được: $(1 - \sqrt{2})(1 + t) = 1 - t^2 \Leftrightarrow t^2 + (1 - \sqrt{2})t - \sqrt{2} = 0 \Leftrightarrow t = \sqrt{2} \vee t = -1$

$$\text{Với } t = \sqrt{2} \Leftrightarrow \sqrt{2} \sin\left(x - \frac{\pi}{4}\right) = \sqrt{2} \Leftrightarrow \sin\left(x - \frac{\pi}{4}\right) = 1$$

$$\Leftrightarrow x - \frac{\pi}{4} = \frac{\pi}{2} + k2\pi \Leftrightarrow x = \frac{3\pi}{4} + k2\pi \quad (k \in \mathbb{Z})$$

$$\text{Với } t = -1 \Leftrightarrow \sqrt{2} \sin\left(x - \frac{\pi}{4}\right) = -1 \Leftrightarrow \sin\left(x - \frac{\pi}{4}\right) = -\frac{1}{\sqrt{2}}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} x - \frac{\pi}{4} = -\frac{\pi}{4} + k2\pi \\ x - \frac{\pi}{4} = \pi + \frac{\pi}{4} + k2\pi \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = k2\pi \\ x = \frac{3\pi}{2} + k2\pi \end{cases} (k \in \mathbb{Z})$$

Nghiệm của phương trình: $x = \frac{3\pi}{4} + k2\pi, x = k2\pi, x = \frac{3\pi}{2} + k2\pi, (k \in \mathbb{Z})$

11). $(1 + \sqrt{2})(\sin x + \cos x) - 2 \sin x \cos x - 1 - \sqrt{2} = 0.$

Đặt $t = \sin x + \cos x$ (Đk: $|t| \leq \sqrt{2} \Rightarrow \sin x \cos x = \frac{t^2 - 1}{2}$). Ta được: $(1 + \sqrt{2})t - (t^2 - 1) - 1 - \sqrt{2} = 0 \Leftrightarrow$

$$-t^2 + (1 + \sqrt{2})t - \sqrt{2} = 0 \Leftrightarrow t = \sqrt{2} \vee t = 1$$

Với $t = \sqrt{2} \Leftrightarrow \sqrt{2} \sin\left(x + \frac{\pi}{4}\right) = \sqrt{2} \Leftrightarrow \sin\left(x + \frac{\pi}{4}\right) = 1$

$$\Leftrightarrow x + \frac{\pi}{4} = \frac{\pi}{2} + k2\pi \Leftrightarrow x = \frac{\pi}{4} + k2\pi (k \in \mathbb{Z})$$

Với $t = 1 \Leftrightarrow \sqrt{2} \sin\left(x + \frac{\pi}{4}\right) = 1 \Leftrightarrow \sin\left(x + \frac{\pi}{4}\right) = \frac{1}{\sqrt{2}}$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} x + \frac{\pi}{4} = \frac{\pi}{4} + k2\pi \\ x + \frac{\pi}{4} = \pi - \frac{\pi}{4} + k2\pi \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = k2\pi \\ x = \frac{\pi}{2} + k2\pi \end{cases} (k \in \mathbb{Z})$$

Nghiệm của phương trình: $x = \frac{\pi}{4} + k2\pi, x = k2\pi, x = \frac{\pi}{2} + k2\pi, (k \in \mathbb{Z})$

Bài 2: Giải các phương trình sau:

1). $\frac{1}{\sin x} + \frac{1}{\cos x} = 2\sqrt{2}.$

2). $\sin x - 2 \sin 2x = \frac{1}{2} - \cos x.$

3). $\sin 2x + \sqrt{2} \sin\left(x - \frac{\pi}{4}\right) = 1.$

4). $2 \sin 2x - 3\sqrt{6} |\sin x + \cos x| + 8 = 0.$

5). $\cot x - 1 = \frac{\cos 2x}{1 + \tan x} + \sin^2 x - \frac{1}{2} \sin 2x$ (1) [ĐH A03]

6). $\frac{1}{\cos x} - \frac{1}{\sin x} = 2\sqrt{2} \cos\left(x + \frac{\pi}{4}\right)$ (1) [Dự bị 2 ĐH B04]

7) $\sin 2x - 2\sqrt{2}(\sin x + \cos x) - 5 = 0$ [Dự bị 2 ĐH D04]

LỜI GIẢI

1). $\frac{1}{\sin x} + \frac{1}{\cos x} = 2\sqrt{2}.$ Điều kiện: $\begin{cases} \sin x \neq 0 \\ \cos x \neq 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x \neq k\pi \\ x \neq \frac{\pi}{2} + k\pi \end{cases} (k \in \mathbb{Z})$

Phương trình $\Leftrightarrow \sin x + \cos x = 2\sqrt{2} \sin x \cos x$

Đặt $t = \sin x + \cos x$ (Đk: $|t| \leq \sqrt{2}$) $\Rightarrow \sin x \cos x = \frac{t^2 - 1}{2}$

Ta được: $t = \sqrt{2}(t^2 - 1) \Leftrightarrow \sqrt{2}t^2 - t - \sqrt{2} = 0 \Leftrightarrow t = \sqrt{2} \vee t = -\frac{\sqrt{2}}{2}$

$$\text{Với } t = \sqrt{2} \Leftrightarrow \sqrt{2} \sin\left(x + \frac{\pi}{4}\right) = \sqrt{2} \Leftrightarrow \sin\left(x + \frac{\pi}{4}\right) = 1$$

$$\Leftrightarrow x + \frac{\pi}{4} = \frac{\pi}{2} + k2\pi \Leftrightarrow x = \frac{\pi}{4} + k2\pi \quad (k \in \mathbb{Z})$$

$$\text{Với } t = -\frac{\sqrt{2}}{2} \Leftrightarrow \sqrt{2} \sin\left(x + \frac{\pi}{4}\right) = -\frac{\sqrt{2}}{2} \Leftrightarrow \sin\left(x + \frac{\pi}{4}\right) = -\frac{1}{2}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} x + \frac{\pi}{4} = -\frac{\pi}{6} + k2\pi \\ x + \frac{\pi}{4} = \pi + \frac{\pi}{6} + k2\pi \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = -\frac{5\pi}{12} + k2\pi \\ x = \frac{11\pi}{12} + k2\pi \end{cases} \quad (k \in \mathbb{Z})$$

So với điều kiện phương trình có các nghiệm: $x = \frac{\pi}{4} + k2\pi$; $x = -\frac{5\pi}{12} + k2\pi$; $x = \frac{11\pi}{12} + k2\pi, (k \in \mathbb{Z})$

2). $\sin x - 2 \sin 2x = \frac{1}{2} - \cos x.$

$$\Leftrightarrow 2(\sin x + \cos x) - 4 \sin 2x = 1.$$

$$\text{Đặt } t = \sin x + \cos x \quad (\text{Đk: } |t| \leq \sqrt{2}) \Rightarrow \sin 2x = t^2 - 1$$

$$\text{Ta được: } 2t - 4(t^2 - 1) = 1 \Leftrightarrow 4t^2 - 2t - 3 = 0 \Leftrightarrow t = \frac{1 + \sqrt{13}}{4} \vee t = \frac{1 - \sqrt{13}}{4}$$

$$\text{Với } t = \frac{1 + \sqrt{13}}{4} \Leftrightarrow \sqrt{2} \sin\left(x + \frac{\pi}{4}\right) = \frac{1 + \sqrt{13}}{4} \Leftrightarrow \sin\left(x + \frac{\pi}{4}\right) = \frac{\sqrt{2} + \sqrt{26}}{8}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} x + \frac{\pi}{4} = \arcsin\left(\frac{\sqrt{2} + \sqrt{26}}{8}\right) + k2\pi \\ x + \frac{\pi}{4} = \pi - \arcsin\left(\frac{\sqrt{2} - \sqrt{26}}{8}\right) + k2\pi \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = -\frac{\pi}{4} + \arcsin\left(\frac{\sqrt{2} + \sqrt{26}}{8}\right) + k2\pi \\ x = \frac{3\pi}{4} - \arcsin\left(\frac{\sqrt{2} - \sqrt{26}}{8}\right) + k2\pi \end{cases}$$

$$\text{Với } t = \frac{1 - \sqrt{13}}{4} \Leftrightarrow \sqrt{2} \sin\left(x + \frac{\pi}{4}\right) = \frac{1 - \sqrt{13}}{4} \Leftrightarrow \sin\left(x + \frac{\pi}{4}\right) = \frac{\sqrt{2} - \sqrt{26}}{8}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} x + \frac{\pi}{4} = \arcsin\left(\frac{\sqrt{2} - \sqrt{26}}{8}\right) + k2\pi \\ x + \frac{\pi}{4} = \pi - \arcsin\left(\frac{\sqrt{2} - \sqrt{26}}{8}\right) + k2\pi \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = -\frac{\pi}{4} + \arcsin\left(\frac{\sqrt{2} - \sqrt{26}}{8}\right) + k2\pi \\ x = \frac{3\pi}{4} - \arcsin\left(\frac{\sqrt{2} - \sqrt{26}}{8}\right) + k2\pi \end{cases}$$

$$\text{Nghiệm của phương trình: } x = -\frac{\pi}{4} + \arcsin\left(\frac{\sqrt{2} + \sqrt{26}}{8}\right) + k2\pi \quad x = \frac{3\pi}{4} - \arcsin\left(\frac{\sqrt{2} - \sqrt{26}}{8}\right) + k2\pi,$$

$$x = -\frac{\pi}{4} + \arcsin\left(\frac{\sqrt{2} - \sqrt{26}}{8}\right) + k2\pi, \quad x = \frac{3\pi}{4} - \arcsin\left(\frac{\sqrt{2} - \sqrt{26}}{8}\right) + k2\pi, \quad (k \in \mathbb{Z})$$

3). $\sin 2x + \sqrt{2} \sin\left(x - \frac{\pi}{4}\right) = 1.$

$$\Leftrightarrow \sin 2x + (\sin x - \cos x) = 1$$

$$\text{Đặt } t = \sin x - \cos x \quad (\text{Đk: } |t| \leq \sqrt{2}) \Rightarrow \sin 2x = 1 - t^2$$

$$\text{Ta được: } 1 - t^2 + t = 1 \Leftrightarrow -t^2 + t = 0 \Leftrightarrow t = 1 \vee t = 0$$

$$\text{Với } t=1 \Leftrightarrow \sqrt{2} \sin\left(x - \frac{\pi}{4}\right) = 1 \Leftrightarrow \sin\left(x - \frac{\pi}{4}\right) = \frac{1}{\sqrt{2}}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} x - \frac{\pi}{4} = \frac{\pi}{4} + k2\pi \\ x - \frac{\pi}{4} = \pi - \frac{\pi}{4} + k2\pi \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = \frac{\pi}{2} + k2\pi \\ x = \pi + k2\pi \end{cases} \quad (k \in \mathbb{Z})$$

$$\text{Với } t=0 \Leftrightarrow \sqrt{2} \sin\left(x - \frac{\pi}{4}\right) = 0 \Leftrightarrow x - \frac{\pi}{4} = k\pi \Leftrightarrow x = \frac{\pi}{4} + k\pi.$$

$$\text{Nghiệm của phương trình: } x = \frac{\pi}{2} + k2\pi, x = \pi + k2\pi, x = \frac{\pi}{4} + k\pi, (k \in \mathbb{Z})$$

$$4). 2 \sin 2x - 3\sqrt{6} |\sin x + \cos x| + 8 = 0.$$

$$\text{Đặt } t = |\sin x + \cos x| \quad (\text{Đk: } 0 \leq t \leq \sqrt{2}) \Rightarrow t^2 = (\sin x + \cos x)^2 \Rightarrow \sin 2x = t^2 - 1$$

$$\text{Ta được: } 2(t^2 - 1) - 3\sqrt{6}t + 8 = 0 \Leftrightarrow 2t^2 - 3\sqrt{6}t + 8 = 0 \Leftrightarrow t = \frac{\sqrt{6}}{2} \vee t = \sqrt{6} \text{ (loại).}$$

$$\text{Với } t = \frac{\sqrt{6}}{2} \Leftrightarrow \left| \sqrt{2} \sin\left(x + \frac{\pi}{4}\right) \right| = \frac{\sqrt{6}}{2} \Leftrightarrow \left| \sin\left(x + \frac{\pi}{4}\right) \right| = \frac{\sqrt{3}}{2} \Leftrightarrow \sin\left(x + \frac{\pi}{4}\right) = \pm \frac{\sqrt{3}}{2}$$

$$\text{Với } \sin\left(x + \frac{\pi}{4}\right) = \frac{\sqrt{3}}{2} \Leftrightarrow \begin{cases} x + \frac{\pi}{4} = \frac{\pi}{3} + k2\pi \\ x + \frac{\pi}{4} = \pi - \frac{\pi}{3} + k2\pi \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = \frac{\pi}{12} + k2\pi \\ x = \frac{5\pi}{12} + k2\pi \end{cases}, (k \in \mathbb{Z})$$

$$\text{Với } \sin\left(x + \frac{\pi}{4}\right) = -\frac{\sqrt{3}}{2} \Leftrightarrow \begin{cases} x + \frac{\pi}{4} = -\frac{\pi}{3} + k2\pi \\ x + \frac{\pi}{4} = \pi + \frac{\pi}{3} + k2\pi \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = -\frac{7\pi}{12} + k2\pi \\ x = \frac{13\pi}{12} + k2\pi \end{cases}, (k \in \mathbb{Z})$$

$$\text{Nghiệm của phương trình: } x = \frac{\pi}{12} + k2\pi, x = \frac{5\pi}{12} + k2\pi, x = -\frac{7\pi}{12} + k2\pi, x = \frac{13\pi}{12} + k2\pi, (k \in \mathbb{Z})$$

$$5). \cot x - 1 = \frac{\cos 2x}{1 + \tan x} + \sin^2 x - \frac{1}{2} \sin 2x \quad (1) \quad [\text{ĐH A03}]$$

LỜI GIẢI

$$\text{Điều kiện: } \begin{cases} \sin 2x \neq 0 \\ \tan x \neq -1 \end{cases}$$

$$(1) \Leftrightarrow \frac{\cos x}{\sin x} - 1 = \frac{\cos^2 x - \sin^2 x}{1 + \frac{\sin x}{\cos x}} + \sin x(\sin x - \cos x)$$

$$\Leftrightarrow \frac{\cos x - \sin x}{\sin x} = \frac{\cos x(\cos^2 x - \sin^2 x)}{\sin x + \cos x} + \sin x(\sin x - \cos x)$$

$$\Leftrightarrow \frac{\cos x - \sin x}{\sin x} = \cos x(\cos x - \sin x) + \sin x(\sin x - \cos x)$$

$$\Leftrightarrow (\cos x - \sin x)(\sin^2 x - \sin x \cos x + 1) = 0$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} \cos x - \sin x = 0 \\ \sin^2 x - \sin x \cos x + 1 = 0 \end{cases}$$

$$* \cos x - \sin x = 0 \Leftrightarrow \sqrt{2} \cos\left(x + \frac{\pi}{4}\right) = 0 \Leftrightarrow \cos\left(x + \frac{\pi}{4}\right) = 0 \Leftrightarrow x + \frac{\pi}{4} = \frac{\pi}{2} + k\pi \Leftrightarrow x = \frac{\pi}{4} + k\pi; k \in \mathbb{Z}$$

$$* \sin^2 x - \sin x \cos x + 1 = 0 \Leftrightarrow \frac{1 - \cos 2x}{2} - \frac{\sin 2x}{2} + 1 = 0$$

$$\Leftrightarrow \sin 2x + \cos 2x - 3 = 0 \quad (\text{vô nghiệm})$$

$$6). \frac{1}{\cos x} - \frac{1}{\sin x} = 2\sqrt{2} \cos\left(x + \frac{\pi}{4}\right) \quad (1) \text{ [Dự bị 2 ĐH B04]}$$

LỜI GIẢI

$$\text{Điều kiện : } \sin 2x \neq 0 \Leftrightarrow 2x \neq k\pi \Leftrightarrow x \neq \frac{k\pi}{2}, (k \in \mathbb{Z})$$

$$(1) \Leftrightarrow \frac{\sin x - \cos x}{\sin x \cos x} = 2\sqrt{2} \cos\left(x + \frac{\pi}{4}\right)$$

$$\Leftrightarrow -\sqrt{2} \cos\left(x + \frac{\pi}{4}\right) = 2\sqrt{2} \sin x \cos x \cos\left(x + \frac{\pi}{4}\right)$$

$$\Leftrightarrow \cos\left(x + \frac{\pi}{4}\right)(1 + \sin 2x) = 0 \Leftrightarrow \begin{cases} \cos\left(x + \frac{\pi}{4}\right) = 0 \\ \sin 2x = -1 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x + \frac{\pi}{4} = \frac{\pi}{2} + k\pi \\ 2x = -\frac{\pi}{2} + k2\pi \end{cases}, (k \in \mathbb{Z})$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} x = \frac{\pi}{4} + k\pi \\ x = -\frac{\pi}{4} + k\pi \end{cases}, (k \in \mathbb{Z}) \Leftrightarrow x = \frac{\pi}{4} + \frac{k\pi}{2}, (k \in \mathbb{Z})$$

$$\text{Nghiệm của phương trình: } x = \frac{\pi}{4} + \frac{k\pi}{2}, (k \in \mathbb{Z})$$

$$7) \sin 2x - 2\sqrt{2}(\sin x + \cos x) - 5 = 0 \quad (1) \text{ [Dự bị 2 ĐH D04]}$$

LỜI GIẢI

$$\text{Đặt } t = \sin x + \cos x \quad \text{với } -\sqrt{2} \leq t \leq \sqrt{2} \Rightarrow \sin 2x = t^2 - 1.$$

$$(1) \Leftrightarrow t^2 - 2\sqrt{2}t - 6 = 0 \Leftrightarrow t = -\sqrt{2} \vee t = 3\sqrt{2} \quad (\text{loại}).$$

$$\text{Với } t = -\sqrt{2} \Leftrightarrow \sin x + \cos x = -\sqrt{2} \Leftrightarrow \sqrt{2} \cos\left(x - \frac{\pi}{4}\right) = -\sqrt{2}$$

$$\Leftrightarrow \cos\left(x - \frac{\pi}{4}\right) = -1 \Leftrightarrow x - \frac{\pi}{4} = \pi + k2\pi \Leftrightarrow x = \frac{5\pi}{4} + k2\pi, (k \in \mathbb{Z})$$